

Ändring av direktiv om skyddsstatus för varg

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 106

Celexnummer 52025PC0106

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV som ändrar rådets direktiv 92/43/EEG avseende skyddsstatus för varg (*Canis lupus*).

Sammanfattning

Kommissionens förslag avser en ändring av vargens (*Canis lupus*) skyddsstatus inom EU genom att flytta den från bilaga IV (strikt skyddade arter) till bilaga V (skyddade arter) i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Detta följer på ett beslut av Bernkonventionens ständiga kommitté den 6 december 2024, varigenom vargens skyddsstatus enligt konventionen ändrades från strikt skyddad till skyddad art. Denna ändring trädde i kraft den 7 mars 2025 och kommissionens förslag syftar till att genomföra beslutet i EU:s lagstiftning. Genom att vargen flyttas till bilaga V kommer den att omfattas av skydd enligt artikel 14 i art- och habitatdirektivet, vilket innebär att medlemsstater även fortsättningsvis måste säkerställa att vargens bevarandestatus är gynnsam. Förslaget är en riktad ändring och påverkar endast vargens skyddsstatus. Regeringen är positiv till förslaget och ser det som ett sätt att säkerställa en enhetlig tillämpning i EU-lagstiftningen av beslut som fattats inom Bernkonventionens, samtidigt som medlemsstater fortfarande kan upprätthålla striktare skydd om de så önskar. Förslaget kan vidare medföra en mer flexibel och ändamålsenlig vargförvaltning i medlemsstaterna, så länge som vargens gynnsamma bevarandestatus bibehålls.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget att ändra vargens skyddsstatus inom EU har sin bakgrund i ett beslut av Bernkonventionens ständiga kommitté den 6 december 2024 efter att EU föreslagit att vargen skulle flyttas från konventionens bilaga II (strikt skyddade arter) till bilaga III (skyddade arter). Detta beslut trädde i kraft den 7 mars 2025. Bakgrunden är att vargens bevarandestatus i Sverige och i flera länder i Europa stadigt förbättrats under senare år. Vargstammens tillväxt och spridning gör att den inte längre anses behöva ett strikt skydd. Förslaget om att ändra vargens skyddsstatus i EU:s lagstiftning innebär en anpassning av art- och habitatdirektivets bilagor (IV och V) för att återspegla den förändrade statusen enligt Bernkonventionen. Detta är en del av EU:s arbete för att implementera internationella naturvårdsmål och för att säkerställa en enhetlig tillämpning av skyddsåtgärder för vargen i medlemsstaterna. Kommissionens förslag presenterades den 7 mars 2025.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget syftar till att ändra vargens skyddsstatus inom EU för att anpassa den till beslutet från Bernkonventionen. Den föreslagna ändringen innebär att vargen flyttas från bilaga IV (strikt skyddade arter) till bilaga V (skyddade arter) i art- och habitatdirektivet. Förslaget grundar sig på ett beslut från den 6 december 2024 där Bernkonventionens stående kommitté godkände EU:s förslag att justera skyddsstatusen för vargen, vilket trädde i kraft den 7 mars 2025.

Syftet med förslaget är att anpassa EU:s lagstiftning till det förändrade skyddet av vargen enligt Bernkonventionen. Genom att flytta vargen från bilaga IV till bilaga V i art- och habitatdirektivet, kommer skyddet att anpassas till ett mer flexibelt system där medlemsstaterna fortfarande måste säkerställa att vargens bevarandestatus är gynnsam, men där strikta skyddsåtgärder som de i artikel 12 i art- och habitatdirektivet inte längre är tillämpliga.

Enligt förslaget ska vargen inte längre omfattas av de striktare skyddsbestämmelserna som finns i artikel 12 i art- och habitatdirektivet, vilket inkluderar förbud mot bl.a. avsiktlig fångst eller dödande av varg. I stället kommer vargen att omfattas av de mer flexibla skyddsbestämmelserna i artikel

14, som kräver att medlemsstaterna säkerställer att arter på bilaga V inte förvaltas på ett sätt som hotar deras gynnsamma bevarandestatus.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Enligt art- och habitatdirektivet kan undantag från det strikta skyddet tillåtas under vissa förutsättningar som anges i artikel 16.1. Undantagen från det strikta skyddet har i svensk rätt genomförts i två olika regelverk. I fråga om jakt på vilt har delar av undantaget genomförts som skyddsjakt enligt 23 a § och som licensjakt enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905). Åtgärder som inte kan hänföras till jakt efter vilt hanteras i artskyddsförordningen (2007:845).

Förslaget skapar förutsättningar för en ökad flexibilitet i förvaltningen av vargen, men har marginell effekt på svenska regler. Eventuellt kan skyddsjaktbestämmelserna påverkas.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte medföra några direkta budgetära konsekvenser för Sverige. En mer flexibel och ändamålsenlig vargförvaltning kan emellertid få positiva effekter för tamdjurshållningen samt möjligheterna att minska skador orsakade av varg.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag att ändra vargens skyddsstatus från bilaga IV (strikt skyddade arter) till bilaga V (skyddade arter) i art- och habitatdirektivet i enlighet med det beslut som tagits av Bernkonventionens ständiga kommitté den 6 december 2024.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Baserat på ståndpunkterna inför omröstningen i Bernkonvention bedöms det finnas ett brett stöd för förslaget.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet uttryckte i en resolution ”Skydd av djurhållning och stora rovdjur i Europa. Europaparlamentets resolution av den 24 november 2022 om

skydd av djurhållning och stora rovdjur i Europa” stöd för en ändring i enlighet med kommissionens förslag.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats i Sverige.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget till direktiv har sin rättsliga grund i Artikel 192.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), som anger hur de mål som fastställs i Artikel 191 FEUF (om miljöskydd och bevarande av naturresurser) ska genomföras. I förslaget hänvisas också till Artikel 193 FEUF, som tillåter medlemsstaterna att införa striktare skyddsåtgärder för arter om de är förenliga med fördragen.

Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, dvs. rådet beslutar med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet är medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Regeringens bedömning är att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget behandlades i rådsarbetsgruppen för miljöfrågor (WPE) den 24 mars.

4.2 Fackuttryck och termer